

ÖZET: Milli Eğitim Bakanlığının, Başkanlığımıza bağlı Kur'an kursları üzerinde denetim yetkisi bulunup bulunmadığı hususunda. (22.01.2026 - E. 7301971)

14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 18'inci maddesinin birinci fıkrasında Türk milli eğitim sisteminin, "örgün eğitim" ve "yaygın eğitim" olmak üzere iki ana bölümden oluştuğu, aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında örgün eğitimin "okul öncesi eğitim", "ilköğretim", "ortaöğretim" ve "yükseköğretim" kurumlarını; yaygın eğitimin ise örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerini kapsadığı belirtilmektedir.

Mezkûr Kanunun 40'ncı maddesinde; yaygın eğitimin özel amacının, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yanında veya dışında **okuma-yazma öğretmek, boş zamanlarını iyi şekilde değerlendirme alışkanlıkları kazandırmak gibi mesleki ve teknik eğitim türlerini barındırdığı** hususu düzenlenmektedir.

Kanunun 56'ncı maddesinde ise; eğitim ve öğretim hizmetinin, **bu kanun hükümlerine göre** Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığının sorumlu olduğu ifade edilmektedir.

Diğer taraftan, **633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun** hizmet birimlerinin görevlerinin sayıldığı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde; Kur'an-ı Kerim'in usulüne uygun olarak okunmasına, anlaşılmasına, İslami ilimlerin öğrenilmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu alanlarda bilgi ve becerilerini geliştirmek ve hafızlık yapmak isteyenler için **Kur'an kursları ile Kur'an eğitim merkezleri açmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek, bu kurs ve merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek görevinin Başkanlığımız Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü uhdesinde** yer aldığı belirtilmektedir.

Bu kapsamda yürürlüğe konulan 07.04.2012 tarihli ve 28257 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde **yaygın din eğitimi; "Başkanlıkça, arzu eden vatandaşlara Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okumayı öğretmek, ibadetler için gerekli sure, ayet ve duaları ezberletmek, hafızlık yaptırmak ve İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları hakkında bilgiler vermek için açılan kurslarda yapılan eğitim"** şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 31'inci maddesinde, Kur'an kurslarının denetiminin, Başkanlığımız müfettişleri, ilgili müftü veya müftünün görevlendireceği personel tarafından yapılacağı düzenlenmektedir. Nitekim 13.12.2019 tarihli ve 840029 sayılı Başkanlık Onayı ile yürürlüğe giren Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesinin 64'üncü maddesinde de benzer mahiyette bir düzenlemenin yer aldığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle;

1- Başkanlığımızca Kur'an kurslarında yürütülen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunda bahsi geçen **"yaygın eğitim" kapsamında değil, Başkanlığımızın özel kanunu niteliğindeki 633 sayılı Yasadan kaynaklanan "yaygın din eğitimi" kapsamında yer aldığı,**

2- 1739 sayılı Kanunun 56'ncı maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığına verilen denetim yetkisi ve sorumluluğunun, adı geçen Kanun kapsamındaki eğitim ve öğretim hizmetleri bakımından geçerli olduğu, Başkanlığımıza bağlı Kur'an kurslarının denetlenmesi hususundaki yetkinin ise **633 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinin (1) no'lu**

alt bendi ile yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri gereğince Başkanlığımız uhdesinde bulunduğu,
mütalaa edilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği